

บทที่ 1

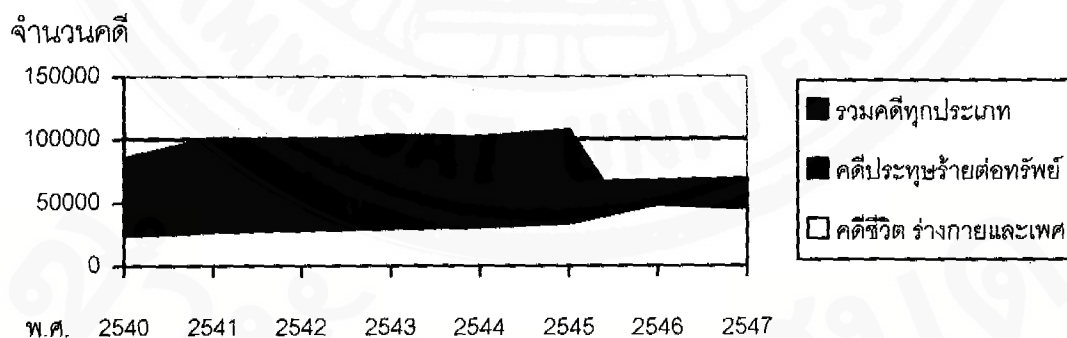
บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา

ในปัจจุบันปัญหาการเกิดอาชญากรรมได้มีความรุนแรงขึ้นอย่างมากจนก่อให้เกิดความหวาดกลัวแก่ประชาชนทั่วไป แนวโน้มและความรุนแรงที่เพิ่มสูงขึ้นในสังคมไทย ปรากฏให้เห็นได้จากข้อมูลทางสถิติคดีอาชญากรรม ซึ่งผู้วิจัยได้หาข้อมูลมาระบุว่า สถิติคดีเฉลี่ยรวม 8 ปี คือ 2540 - 2547 ในประเภทคดี ชีวิต ร่างกาย และเพศ มีอัตราการเกิดเฉลี่ยถึง 33,332 คดีต่อปี ในขณะที่ประเภทประทุษร้ายต่อทรัพย์เกิดขึ้นเฉลี่ยถึง 63,823 คดีต่อปี นอกจากนี้ข้อมูลของตารางคดีอาชญากรรมได้แสดงความถี่ของการประกอบอาชญากรรมทั้งประเภทประทุษร้ายต่อทรัพย์ และชีวิตร่างกายระหว่างปี พ.ศ. 2540 - 2547 ในกรุงเทพมหานคร ดังนี้ (ข้อมูลรวมคดีทุกประเภท ไม่มีข้อมูลในช่วงปี 2546 และ 2547 เพราะข้อมูลยังไม่มีตัวเลขรวมทั้งหมดกราฟจึงแสดงแนวโน้มได้ตั้งแต่ปี 2545 เท่านั้น)

ตารางที่ 1.1

คดีอาชญากรรมในกรุงเทพมหานคร ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2540 - 2547



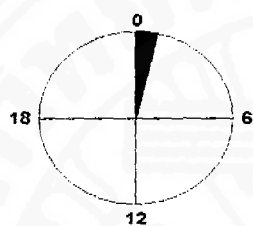
ลักษณะคดี \ พ.ศ.	2540	2541	2542	2543	2544	2545	2546	2547
รวมคดีทุกประเภท	85,322	101,274	98,304	103,400	101,489	107,264	0	0
คดีประทุษร้ายต่อทรัพย์	52,356	65,152	62,690	65,512	63,212	65,865	67,134	68,665
คดีชีวิตร่างกายและเพศ	24,596	26,716	28,226	29,652	30,296	33,461	48,215	45,494

ที่มา: กองบัญชาการตำรวจนครบาล, 2547

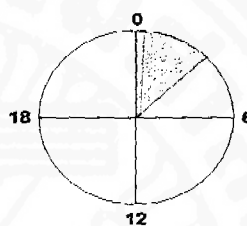
จากข้อมูลของตารางคดีอาชญากรรม และกราฟเห็นว่าความถี่ของการประกอบอาชญากรรมมีจำนวนมากในแต่ละปี และมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นคงที่ตลอดโดยแบ่งประเภทต่าง ๆ ของคดีในรูปแบบของนาฬิกาอาชญากรรมได้ ดังภาพที่ 1.1

ภาพที่ 1.1

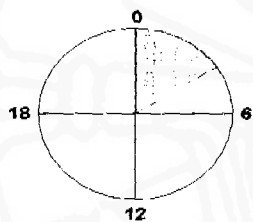
นาฬิกาอาชญากรรมในกรุงเทพมหานคร ช่วงปี พ.ศ. 2544 - 2547



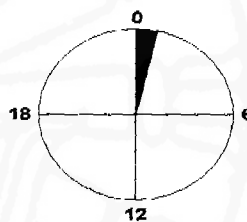
ลักทรัพย์ 6 รายทุก 1 ชั่วโมง



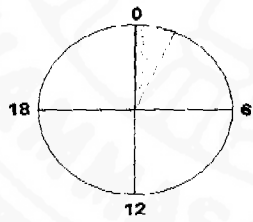
ชิงทรัพย์ 1 รายทุก 3 ชั่วโมง



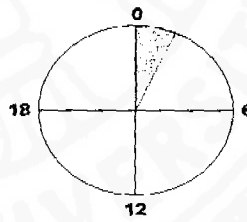
ชิงทรัพย์ 1 รายทุก 4 ชั่วโมง



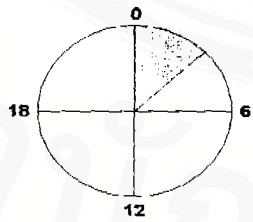
ทำร้ายร่างกาย 3 รายทุก 1 ชั่วโมง



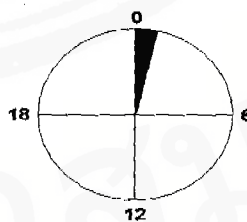
ฆ่าคนตาย 1 รายทุก 2 ชั่วโมง



ข่มขืนกระทำชำเรา 1 รายทุก 2 ชั่วโมง



โจรกรรมรถยนต์ 1 รายทุก 3 ชั่วโมง



โจรกรรมจักรยานยนต์ 2 รายทุก 1 ชั่วโมง

ที่มา : ประชัย เปี่ยมสมบุญ, 2545.

หมายเหตุ: ดัดแปลงมาจากนาฬิกาอาชญากรรม หัวข้อเรื่อง หลักทฤษฎีและมาตรการหนังสือการควบคุมอาชญากรรม

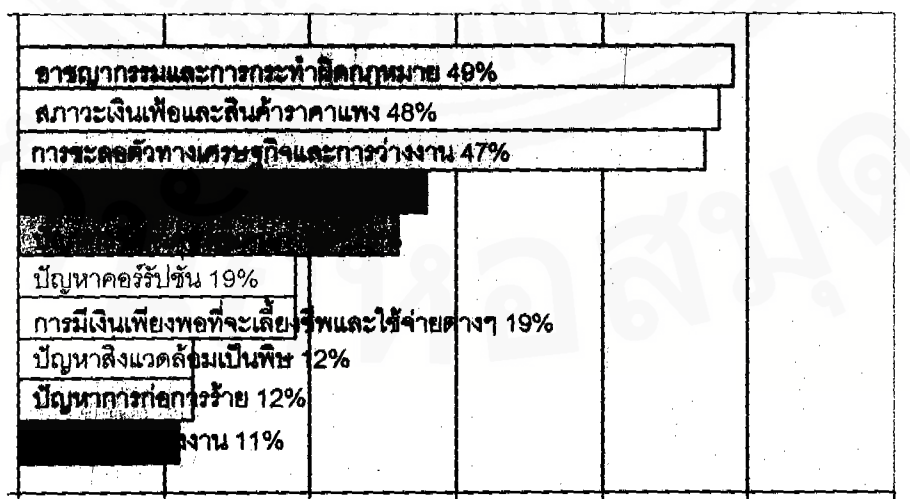
จากข้อมูลของนาฬิกาอาชญากรรมเห็นได้ว่า ในปัจจุบันอาชญากรรมได้เพิ่มจำนวนสูงขึ้นมากในสังคมไทย และพื้นที่ย่านสถานบริการเป็นอีกพื้นที่หนึ่งที่ประสบปัญหาอาชญากรรมในหลายประเภท เพราะว่าสถานบริการได้เกิดขึ้นควบคู่ไปกับความเจริญของเมือง และปัญหาอาชญากรรมก็เป็นปัญหาที่เกิดขึ้นควบคู่ไปกับเมืองเช่นเดียวกัน

ประชัย เปี่ยมสมบูรณ์ (2545, น. 48 - 53) กล่าวถึงกรุงเทพมหานครว่า เป็นอีกเมืองหนึ่งที่มีการขยายตัวของเมืองและชุมชน โดยปราศจากการวางแผนอย่างรอบคอบเมืองที่ขาดการวางแผนอย่างมีระบบมีการก่อสร้างและใช้พื้นที่อย่างไม่เหมาะสม ไม่มีเป้าหมายที่ชัดเจน ตัวอย่างของการใช้พื้นที่ที่ไม่เหมาะสมสามารถพบเห็นได้ทั่วไปในกรุงเทพมหานคร ในทุกย่านสถานบริการที่เกิดขึ้นสามารถใช้เป็นตัวอย่าง ถึงความขัดแย้งของชุมชนที่อยู่อาศัยขนาดเล็กได้กลายเป็นชุมชนที่อยู่อาศัยผนวกกับย่านธุรกิจสถานบริการที่มีการขยายตัวอย่างรวดเร็วทำให้เกิดการแออัดใช้พื้นที่ ถนน ทางเท้า ที่จอดรถ น้ำประปา และบริการสาธารณะต่าง ๆ ที่มีอยู่อย่างจำกัดไม่ได้สัดส่วนกับการขยายตัวของชุมชนอย่างไม่เป็นระบบย่อมมีอิทธิพลในการทำลายพื้นที่กิ่งสวนบุคคลของย่านที่อยู่อาศัย หรือในการเปลี่ยนแปลงพื้นที่กิ่งสวนบุคคลให้มีสภาพเป็นพื้นที่สาธารณะไปในที่สุด และยังรวมไปถึงรูปแบบสถาปัตยกรรมที่ไม่เหมาะสม ขาดความสอดคล้องในแง่ของพฤติกรรมการใช้งานจนก่อให้เกิดปัญหาต่าง ๆ ตามมา เช่น ปัญหา อาชญากรรม เป็นต้น

ทุกวันนี้ การป้องกันอาชญากรรมได้เป็นจุดสนใจระดับประเทศ ดังที่แสดงในภาพที่ 1.2 สิ่งที่สร้างความกังวลใจมากที่สุด 10 อันดับของคนกรุงเทพมหานคร

ภาพที่ 1.2

สิ่งที่สร้างความกังวลใจมากที่สุด 10 อันดับของคนกรุงเทพฯ



ร้อยละ 0 10 20 30 40 50 60

ที่มา: สมาคมวิจัยแห่งประเทศไทย, 2548.

จากข้อมูลที่แสดงในกราฟเห็นว่าปัญหาอาชญากรรม และการกระทำผิดกฎหมายเป็น สิ่งที่ทำให้คนกรุงเทพมหานครกังวลใจมากที่สุดโดยมีค่าถึง 49%

เหตุนี้จึงเป็นที่มาของการวิจัยเรื่อง แนวทางการบริหารจัดการและการออกแบบทาง กายภาพเพื่อป้องกันอาชญากรรมในย่านสถานบริการ

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. ศึกษาและวิเคราะห์ลักษณะทางกายภาพของพื้นที่ย่านสถานบริการ
2. ศึกษาและวิเคราะห์ลักษณะคดีอาชญากรรมภายในพื้นที่ย่านสถานบริการ
3. ศึกษาพฤติกรรมการใช้งานพื้นที่ของผู้มาใช้บริการในย่านสถานบริการ
4. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างกายภาพกับพฤติกรรมการใช้งานของพื้นที่ย่าน สถานบริการ
5. ออกแบบและบริหารจัดการทางกายภาพเพื่อป้องกันคดีอาชญากรรมในย่าน สถานบริการ

1.3 ขอบเขตของการวิจัย

ขอบเขตในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วยพื้นที่ย่านสถานบริการ 3 พื้นที่ ได้แก่ ย่านถนน ข้าวสาร ย่านถนนรอยัลซิติ์โอเวนิว และย่านถนนทองหล่อ

ขอบเขตด้านข้อมูล เช่น สถิติคดีอาชญากรรมศึกษาเฉพาะคดีที่ได้รับการร้องทุกข์ไว้ ที่สถานีตำรวจนครบาลมักกะสัน สถานีตำรวจนครบาลชนะสงคราม และสถานีตำรวจนครบาล ทองหล่อเท่านั้น

1.4 สมมติฐานของการวิจัย

พฤติกรรมของผู้มาใช้บริการในย่านสถานบริการ และลักษณะทางกายภาพของพื้นที่ ย่านสถานบริการเป็นตัวกำหนดจุดติดตั้งอุปกรณ์ป้องกันอาชญากรรม

1.5 คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

1. การออกแบบทางกายภาพ หมายถึง การออกแบบบริเวณและสิ่งแวดล้อมของอาคารที่พักอาศัยหรืออาคารที่ใช้ประกอบกิจการอื่น ๆ รวมทั้งสภาพแวดล้อมของอาคารตลอดจนสภาพการใช้ที่ดินเพื่อป้องกันการเกิดคดีอาชญากรรม รวมไปถึงการออกแบบและกำหนดจุดติดตั้งอุปกรณ์ป้องกันอาชญากรรมในจุดต่าง ๆ ของพื้นที่ศึกษา

2. สถานบริการ หมายถึง สถานที่ที่ตั้งขึ้นเพื่อให้บริการโดยหวังประโยชน์ในทางการค้าดังต่อไปนี้

1) สถานเด่นรำ รำวง หรือรองเง็ง เป็นปกติธุระประเภทที่มีคู่ และประเภทที่ไม่มีคู่บริการ

2) สถานที่ที่มีอาหาร สุรา น้ำชา หรือเครื่องดื่มอย่างอื่นจำหน่าย และบริการโดยมีผู้บ่าวเรอสำหรับปรนนิบัติลูกค้า

3) สถานอาบน้ำ นวด หรืออบตัว ซึ่งมีผู้บริการให้แก่ลูกค้า เว้นแต่

(1) สถานที่ซึ่งผู้บริการได้ขึ้นทะเบียนและรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบโรคศิลป์ สาขาการแพทย์แผนไทย ประเภทการนวดไทยตามกฎหมาย ว่าด้วยการประกอบโรคศิลป์ หรือได้รับยกเว้นไม่ต้องขึ้นทะเบียน และรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบโรคศิลป์ สาขาการแพทย์แผนไทย ประเภทการนวดไทยตามกฎหมายดังกล่าว หรือสถานพยาบาลตามกฎหมายว่าด้วยสถานพยาบาล

(2) สถานที่เพื่อสุขภาพหรือเพื่อเสริมสวยที่กระทรวงสาธารณสุขประกาศกำหนด โดยความเห็นชอบของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ซึ่งจะต้องมีลักษณะของสถานประกอบการ หรือผู้ให้บริการเป็นไปตามมาตรฐานที่กระทรวงสาธารณสุขประกาศกำหนด โดยความเห็นชอบของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยด้วย ประกาศดังกล่าวกำหนดหลักเกณฑ์ และวิธีการตรวจสอบเพื่อการรับรองให้เป็นไปตามมาตรฐานนั้น ๆ ด้วยก็ได้

(3) สถานที่อื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

4) สถานที่ที่มีอาหาร สุรา หรือเครื่องดื่มอย่างอื่นจำหน่ายหรือให้บริการ โดยมีรูปแบบอย่างหนึ่งอย่างใดดังต่อไปนี้

(1) มีดนตรี การแสดงดนตรี หรือการแสดงอื่นใดเพื่อการบันเทิง และยินยอมหรือปล่อยให้พลละละเลยให้นักร้อง นักแสดง หรือพนักงานอื่นใดนั่งกับลูกค้า

(2) มีการจัดอุปกรณ์การร้องเพลงประกอบดนตรีให้แก่ลูกค้า โดยจัดให้มีผู้บริการขับร้องเพลงกับลูกค้า หรือยินยอมหรือปล่อยปละละเลยให้พนักงานอื่นไต่เน้งกับลูกค้า

(3) มีการเต้น หรือยินยอมให้มีการเต้น หรือจัดให้มีการแสดงเต้น เช่น การเต้นบนเวที หรือการเต้นบริเวณโต๊ะอาหารหรือเครื่องดื่ม

(4) มีลักษณะของสถานที่ การจัดแสงหรือเสียง หรืออุปกรณ์อื่นใดตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

5) สถานที่ที่มีอาหาร สุรา หรือเครื่องดื่มอย่างอื่นจำหน่าย โดยจัดให้มีการแสดงดนตรีหรือการแสดงอื่นใดเพื่อการบันเทิง ซึ่งปิดทำการหลังเวลา 24:00 นาฬิกา

6) สถานที่อื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

ในการวิจัยครั้งนี้ สถานบริการ หมายถึง สถานบริการตามข้อ 1 2 4 และ 5

3. สภาพแวดล้อม หมายถึง ลักษณะทางกายภาพ เป็นสิ่งที่ปรากฏตามธรรมชาติ หรือสิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้น เช่น สิ่งของ เครื่องเรือน อาคาร ชุมชน เป็นต้น

4. อาชญากรรม หมายถึง การกระทำของบุคคลที่กฎหมายได้บัญญัติไว้เป็นข้อห้าม เป็นการกระทำความผิด ซึ่งมีโทษทางอาญามีใช้ทางแพ่ง

5. คดี หมายถึง การทำความผิดที่เข้าข่ายลักษณะของการกระทำความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา หรือพระราชบัญญัติที่เกี่ยวข้อง เช่น คดีลักทรัพย์ หมายถึง การกระทำความผิดฐานลักทรัพย์

6. อาชญากร หมายถึง ผู้ที่กระทำความผิดในคดีต่าง ๆ ตามที่ได้มีการกล่าวโทษจากผู้เสียหาย หรือเจ้าหน้าที่ตำรวจ

7. เหยื่อ หมายถึง ผู้ที่ได้รับความเสียหาย อันเนื่องมาจากการกระทำความผิดในคดีต่างๆ

8. การสอดส่องดูแล หมายถึง ความสามารถในการสังเกต ตรวจตรา โดยเกิดจากการมองที่ถูกระตุ้นโดยการจัดสภาพแวดล้อมบางประการ หรือการจัดวางตำแหน่งกิจกรรมบางอย่าง ทำให้ผู้รุกรานมีความรู้สึกว่าจะอยู่ภายใต้การสังเกต และจับตามองอยู่ตลอดเวลา

9. ความรู้สึกเป็นเจ้าของพื้นที่ หมายถึง ความรู้สึกอย่างหนึ่งของมนุษย์ที่มีต่อพื้นที่ที่ตนครองครอง หรือคิดว่าตนมีส่วนครอบครองอยู่ เมื่อมีคนนอกกลุ่มเข้ามารุกรานพื้นที่ดังกล่าวเกิดความรู้สึกไม่พอใจและต่อต้าน เช่น การจับตามองอย่างระมัดระวัง

1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. สามารถลดปัญหาการเกิดอาชญากรรมในพื้นที่ย่านสถานบริการได้
2. สามารถวิเคราะห์เลือกจุดติดตั้งอุปกรณ์ป้องกันอาชญากรรมที่เหมาะสม
3. สามารถจัดการบริหารจุดติดตั้งอุปกรณ์ป้องกันอาชญากรรม ให้ใช้งานได้อย่างเต็มที่
4. สามารถบริหารจัดการลักษณะทางกายภาพพื้นที่ศึกษาเพื่อป้องกันอาชญากรรมได้
5. สามารถออกแบบจุดติดตั้งอุปกรณ์ป้องกันอาชญากรรมที่มีประสิทธิภาพในการใช้งาน

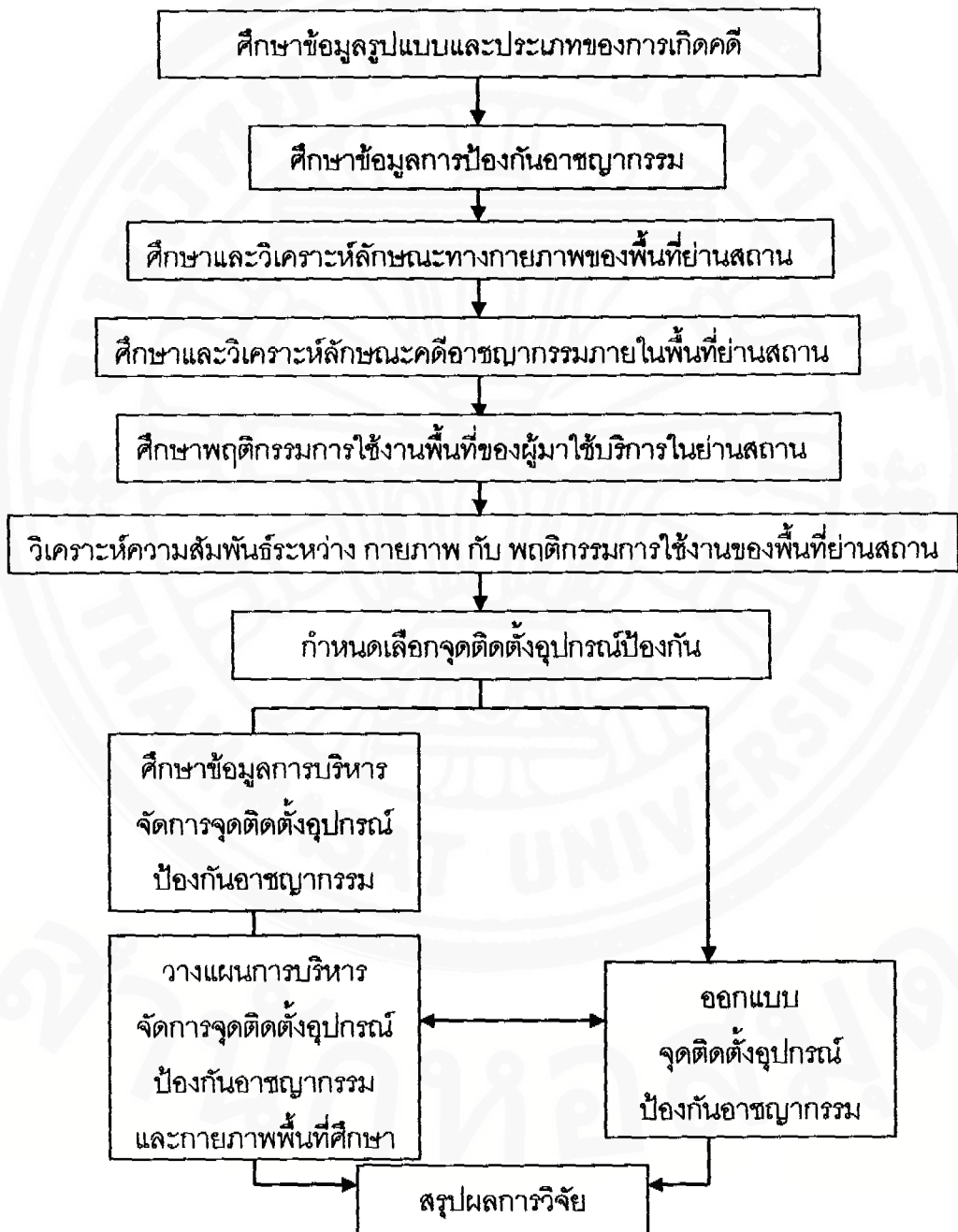


สำนักหอสมุด

1.7 ขั้นตอนในการทำวิจัย

ภาพที่ 1.3

แผนผังขั้นตอนในการทำวิจัย



ตารางที่ 1.2
สรุปแนวทางการวิจัย

กำหนดหัวข้อวิจัย	แนวทางการบริหารจัดการและการออกแบบทางกายภาพ เพื่อป้องกันอาชญากรรมในย่านสถานบริการ
ศึกษาเบื้องต้น	1. การศึกษาข้อมูลทุติยภูมิ โดยศึกษาข้อมูลรูปแบบและประเภทของการเกิดคดีอาชญากรรมหรือผลการป้องกันอาชญากรรม สถิติคดีอาชญากรรมที่เกิดขึ้นในเขตพื้นที่ศึกษา กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับเขตกำหนดพื้นที่ตั้งสถานบริการและสถานบริการ รวมถึงเนื้อหาอื่นๆ ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับเขตกำหนดพื้นที่ตั้งสถานบริการ สถานบริการ การจัดระเบียบสังคม โดยศึกษาจากบทความทางวิชาการ วารสาร งานวิจัย และทฤษฎีต่างๆ ที่มีความเกี่ยวข้อง 2. การศึกษาและสำรวจสภาพแวดล้อมจริงทางด้านกายภาพของพื้นที่ย่านสถานบริการในพื้นที่กรุงเทพมหานคร ประกอบไปด้วย 1) เขตพื้นที่บริเวณที่ย่านถนนข้าวสาร 2) เขตพื้นที่บริเวณที่ย่านถนนทองหล่อ และ 3) เขตพื้นที่บริเวณที่ย่านถนนรัชชวัลดิอเวนิว ดำเนินการด้วยตัวผู้วิจัยและการสำรวจเก็บภาพด้วยภาพถ่าย
กำหนดวัตถุประสงค์	1. ศึกษาและวิเคราะห์ลักษณะทางกายภาพของพื้นที่ย่านสถานบริการ 2. ศึกษาและวิเคราะห์ลักษณะคดีอาชญากรรมภายในพื้นที่ย่านสถานบริการ 3. ศึกษาพฤติกรรมกรรมการใช้งานพื้นที่ของผู้มาใช้บริการในย่านสถานบริการ 4. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างกายภาพกับพฤติกรรมกรรมการใช้งานของพื้นที่ย่านสถานบริการ 5. ออกแบบและบริหารจัดการทางกายภาพเพื่อป้องกันคดีอาชญากรรมในย่านสถานบริการ
ตั้งสมมติฐาน	พฤติกรรมของผู้มาใช้บริการในย่านสถานบริการ และลักษณะทางกายภาพของพื้นที่ย่านสถานบริการ เป็นตัวกำหนดจุดติดตั้งอุปกรณ์ป้องกันอาชญากรรม
กำหนดตัวแปร	<div style="border: 1px solid black; padding: 10px; display: inline-block;"> <div style="border: 1px solid black; padding: 5px; display: inline-block; margin-right: 20px;">พฤติกรรมของผู้มาใช้บริการในย่านสถานบริการ</div> <div style="border: 1px solid black; padding: 5px; display: inline-block; margin-right: 20px;">ลักษณะทางกายภาพของพื้นที่ย่านสถานบริการ</div> <div style="border: 1px solid black; padding: 5px; display: inline-block;">จุดติดตั้งอุปกรณ์ป้องกันอาชญากรรม</div> </div>
รวบรวมข้อมูล	กลุ่มตัวอย่าง ประกอบไปด้วย 1. เจ้าหน้าที่ตำรวจที่ดูแลพื้นที่ย่านสถานบริการ 2. ผู้ประกอบการ 3. นักท่องเที่ยว เครื่องมือในการวิจัย ประกอบไปด้วย 1. แบบสอบถาม ใช้ในการเก็บข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นของประชาชนผู้พักอาศัยและผู้เข้ามาใช้งานภายในเขตพื้นที่สถานบริการทั้ง 3 เขต 2. แบบสัมภาษณ์ ใช้ในการเก็บข้อมูลของเจ้าหน้าที่ตำรวจที่ดูแลพื้นที่ย่านสถานบริการ
วิเคราะห์ข้อมูล	1. ค่าเฉลี่ย Chi-Square และ T-Test เพื่อวิเคราะห์ลักษณะความแตกต่าง และความสัมพันธ์ของข้อมูล เช่น ความมากน้อยในการเกิดอาชญากรรมในจุดต่างๆ ของพื้นที่ศึกษา ความแตกต่างในความรู้สึกปลอดภัยต่อลักษณะทางกายภาพของพื้นที่ระหว่างกลุ่มที่มาเที่ยวสถานบริการมาก เปรียบเทียบกับกลุ่มที่มาเที่ยวสถานบริการน้อย 2. ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมกรรมการใช้งานพื้นที่ของผู้มาใช้บริการในย่านสถานบริการ และลักษณะทางกายภาพของพื้นที่ย่านสถานบริการ
สรุปผลการวิจัย	อภิปรายผลสรุปของการวิจัย ตั้งข้อเสนอแนะและจัดทำรายงานการวิจัย